

Máte doma predškolača?

Máte doma predškolača a nie ste si úplne istí, či je dostatočne pripravený na vstup do prvého ročníka?

V školskom systéme nastali zmeny, ktoré nadobudli účinnosť od 1. januára 2021 o povinnom predprimárnom vzdelávaní v materskej škole.

Začiatok školskej dochádzky je mimoriadnou udalosťou v živote dieťaťa a jeho rodiny.

Každé dieťa, ktoré dosiahne **6 rokov k 1. septembru príslušného školského roka** má zákonný zástupca povinnosť prihlásiť na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole (ďalej len „zápis“).

Žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole **v školskom obvode**, v ktorom má **trvalý pobyt** (ďalej len „spádová škola“), pokiaľ pre neho zákonný zástupca nevyberie inú základnú školu. Žiak však môže plniť povinnú školskú dochádzku v inej ako spádovej škole, ak ho riaditeľ tejto školy prijme na základné vzdelávanie.

Ak máte pochybnosti, či vaše dieťa zvládne požiadavky školy, bolo by vhodné poradiť sa s odborníkmi – psychológmi, kontaktujte naše **Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Čadci** na Kukučínovej ulici 162 telefonicky **09047447717** alebo e-mailom na poradnacadca@gmail.com. Naši psychológovia posúdia školskú spôsobilosť dieťaťa a po realizácii psychologického vyšetrenia vám poskytnú odporúčania ako efektívne a cielene rozvíjať potrebné zručnosti u vášho dieťaťa.

PRIEBEH ZÁPISU

Zápis sa uskutočňuje od **1. apríla** do **30. apríla**, ktorý predchádza začiatku školského roka, v ktorom má dieťa začať plniť povinnú školskú dochádzku. Konkrétne miesto a čas zápisov určuje zriaďovateľ príslušnej základnej školy.

V prípade, že bude v čase konania zápisov pretrvávajúť **mimoriadna situácia, núdzový stav** alebo **výnimočný stav** vyhlásený v súvislosti s ochorením COVID-19, zápisy sa budú organizovať **bez osobnej prítomnosti detí**. Ak to technické podmienky umožňujú, odporúča sa komunikácia školy so zákonnými zástupcami dieťaťa **elektronickou formou**, prípadne ďalším spôsobom, a to v závislosti od priestorových možností konkrétnej základnej školy s dôrazom na dodržiavanie hygienicko-epidemiologických opatrení.

Odporúčané spôsoby zápisu:

- **Zápis prostredníctvom elektronického formulára:** formulár zo školského informačného systému (napr. asc agenda, e-skola), formulár zverejnený na webovom sídle školy alebo iný formulár, ktorý doručí základnej škole (aj e-mailom). Zákonný zástupca môže poskytnúť údaje prostredníctvom elektronického podania doručeného do elektronickej schránky ZŠ alebo cez elektronický dokument, ktorý je autorizovaný elektronickým podpisom.
- **Zápis papierovou formou:** ak zákonný zástupca nemôže komunikovať so školou elektronicke, môže si vyzdvihnúť formulár osobne v ZŠ. Po vyplnení a podpísaní ho doručí do školy podľa pokynov riaditeľa.

ZÁPIS DIEŤAŤA SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Zákonný zástupca dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami spolu s písomnou žiadosťou (prihláškou) predkladá aj písomné vyjadrenie zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydané na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa.

PREDČASNÉ ZAŠKOLENIE DIEŤAŤA

Rodič môže požiadať aj o **predčasné zaškolenie dieťaťa**, ktorému musí predchádzať prijatie takéhoto dieťaťa na predčasné plnenie povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole. Na predčasné plnenie povinného predprimárneho vzdelávania v MŠ je možné prijať dieťa, ktoré je narodené v čase od **1. septembra** do **31. decembra** a ešte nedovršilo v príslušnom školskom roku šesť rokov. Pri žiadosti o predčasné zaškolenie je potrebné súhlasné vyjadrenie z CPPPaP a lekára pre deti a dorast.

NULTÝ ROČNÍK A PRÍPRAVNÝ ROČNÍK V ZŠ

Do nultého ročníka a prípravného ročníka zriadeného podľa predpisov účinných do 31. decembra 2020 možno zaradiť deti najneskôr do **15. júna 2021** na školský rok **2021/2022**.

Dieťa, u ktorého sa na základe odborného vyšetrenia v príslušnom školskom zariadení výchovného poradenstva a prevencie preukáže, že nedosahuje školskú spôsobilosť, bude môcť byť prijaté do nultého ročníka základnej školy, ale len ak pôjde o dieťa:

- ktoré dosiahne fyzický vek **šesť rokov do 31. 08. 2021**,
- nedosiahne školskú spôsobilosť,

- pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia a
- vzhľadom na sociálne prostredie nie je u neho predpoklad zvládnutia vzdelávacieho programu prvého ročníka základnej školy.

Pokiaľ ide o prijatie do nultého ročníka zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia priloží k žiadosti (t.j. prihláške):

- odporúčanie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie,
- odporúčanie všeobecného lekára pre deti a dorast,
- informovaný súhlas zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia.

POKRAČOVANIE V POVINNOM PREDPRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ V MŠ

Ak dieťa aktuálne nespĺňa kritériá školskej spôsobilosti, môže rodič formou písomnej žiadosti požiadať riaditeľku spádovej MŠ o **pokračovanie v povinnom predprimárnom vzdelávaní v materskej škole**, ktorá vydá Rozhodnutie o pokračovaní v povinnom predprimárnom vzdelávaní. Súčasťou tejto žiadosti je súhlasné vyjadrenie CPPPaP zo psychologického vyšetrenia školskej spôsobilosti a písomné vyjadrenie lekára pre deti a dorast.

Rodič je **povinný zapísať dieťa do základnej školy**, aj keď ešte rok bude pokračovať v povinnom predprimárnom vzdelávaní v MŠ.

Ak riaditeľ príslušnej materskej školy rozhodne o pokračovaní vzdelávania v materskej škole, odporúčame, aby zákonný zástupca písomne oznámil túto skutočnosť základnej škole, do ktorej zapísal svoje dieťa.

ROZHODNUTIE O PRIJATÍ DIEŤAŤA DO ZÁKLADNEJ ŠKOLY

O prijatí do základnej školy rozhodne riaditeľ školy do **15. júna 2021** a spolu s rozhodnutím o prijatí archivuje prihlášku. Do **30. júna 2021** má taktiež povinnosť zaslať obci zoznam detí prijatých na plnenie povinnej školskej dochádzky.

PSYCHOLOGICKÉ PREDPOKLADY K TOMU, ABY DIEŤA MOHLO BYŤ ZAŠKOLENÉ:

Psychická školská spôsobilosť

Vnímanie: dieťa je schopné z vnímaného celku vyčleniť časti a opäť z nich zložiť celok • pozná farby a vie ich pomenovať • pozná tvary a vie ich pomenovať • rozvinuté sluchové a zrakové vnímanie je predpokladom úspešného zvládnutia čítania a písania, v zrakovom vnímaní vie rozlíšiť rovnaké a podobné tvary • úroveň sluchovej analýzy slov, dieťa vie rozoznávať prvú a poslednú hlásku v slove, vie vymenovať slová, ktoré sa začínajú na rovnakú hlásku, vie vysloviť krátke slovo samostatne po hláskach

Grafomotorika : kresba už vernejšie odráža skutočnosť • dieťa je schopné obkresliť jednoduchú predlohu • vie nakresliť postavu so všetkými základnými znakmi • úchop ceruzky je správny, ceruzku drží troma prstami • vie kresliť tak, že línie sú rovné

Rozumové poznávanie : dieťa sa začína opierať o analytické myslenie • lepšie postihuje podobnosti a rozdiely • začína chápať vzťahy a súvislosti, príčinu a dôsledok • vie povedať svoje meno, priezvisko, adresu • ovláda detské riekanky a piesne • úroveň matematických predstáv, rozoznávanie množstva, veľkosti, poradia, spočítavanie predmetov do päť • vie sa orientovať v priestore, vie kde je vpredu, vzadu, hore, dole, vpravo, vľavo

Vývin reči : školsky spôsobilé dieťa vie vo vetách a v jednoduchých súvetiach bez agramatizmov vypovedať svoje zážitky • vie správne vyslovovať všetky hlásky, správna výslovnosť by mala byť korigovaná ešte pred vstupom do školy logopédom • vie prerozprávať obsah krátkej rozprávky a porozumie jej obsahu • vie sa naučiť naspamäť pesničku alebo básničku

Pracovná vyspelosť : dieťa vie odlíšiť hru od povinnosti zadanú úlohu sa snaží splniť a dokončiť • nezačína neustále niečo nové • neodbieha • má primerané psychomotorické tempo • vie sa samostatne obliecť a obuť • vie si pozapínať gombíky a zaviazať šnúrky vie sa samostatne najesť a obslúžiť na WC

Pozornosť : dieťa sa dokáže sústrediť na činnosť 15-20 minút

Emocionálna a sociálna školská spôsobilosť

Dieťa sa dokáže odlúčiť od rodiča, rešpektovať usmernenie od autority. Na nové prostredie a osoby si zvyká bez väčších problémov, neplače, neskrýva sa za rodičov, neuteká. Väčšinou sa dokáže hrať spoločne s deťmi, nestráni sa ich spoločnosti, nie je medzi deťmi bojzlivé a plačlivé. Nie je agresívne, spory s deťmi dokáže riešiť väčšinou bez bitky, hádky, vzdorovitosti.

Z hľadiska školskej spôsobilosti je významná aj podnetnosť rodinného prostredia, pričom je veľmi dôležité odhadnúť jej mieru. Dieťa by malo mať v tomto období k dispozícii nielen hračky, ale aj kresliace potreby, plastelínu, skladačky, knižky. Potrebuje cítiť bezpečie v rodine. Začína sa učiť prosociálnemu správaniu.

Jednotlivé oblasti školskej spôsobilosti sú často u konkrétneho dieťaťa nerovnomerne rozvinuté. Môže ísť o disproporcie medzi telesnou a psychickou stránkou, ale aj disproporcie

v samotnej telesnej, psychickej alebo sociálnej oblasti. Preto je dôležité posudzovať školskú spôsobilosť dieťaťa komplexne.

Všeobecné príčiny aktuálnej školskej nespôsobilosti môžeme rozdeliť do týchto kategórií:

- nedostatky v somatickom vývine a v zdravotnom stave
- nerovnomerný psychický vývin, oslabenie dielčích schopností a funkcií
- nezrelosť v citovej a sociálnej oblasti
- nedostatky vo výchovnom prostredí a pôsobení na dieťa

Konkrétne sa za aktuálne školsky nespôsobilé považuje dieťa, ktoré:

- je veľmi živé, hravé a nevydrží dlhšie pri jednej činnosti
- nerado kreslí, jeho kresebný vývin je vývinovo oneskorený
- má výraznejšie ťažkosti s výslovnosťou, má málo vyvinutý verbálny prejav
- je nadmerne bojazlivé, odmieta kontakt s druhými a v cudzom prostredí plače

Zdroje:

1. BEDNÁŘOVÁ, J. – ŠMARDOVÁ, V. 2012. *Školská zrelosť*. 1. vydanie. Brno: Edika, 2012. 99 s. ISBN 978-80-266-0049-7
2. MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR.2021. *Usmernenie k zápisu a prijímaniu detí na plnenie povinnej školskej dochádzky*. URL: <https://www.minedu.sk/usmernenie-k-zapisu-a-prijimaniu-deti-na-plnenie-povinnejskolskej-dochadzky-pre-sk-rok-20212022/?fbclid=IwAR3ZrV1lCHSczogdOgEcXnJiya_76HxofL-dOMmYYfoA088aCXOJ_rMJtbBQ>.